

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

25 iulie 2018^{*i}

„Recurs – Concurență – Articolul 102 TFUE – Abuz de poziție dominantă – Piețe poloneze cu ridicata ale accesului fix la internet în bandă largă – Refuz de a acorda accesul la rețea și de a furniza produse cu ridicata – Regulamentul (CE) nr. 1/2003 – Articolul 7 alineatul (1) – Articolul 23 alineatul (2) litera (a) – Interes legitim de a constata o încălcare care a încetat – Calculul amenzii – Orientările din 2006 privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003 – Gravitate – Circumstanțe atenuante – Investiții realizate de întreprinderea autoare a încălcării – Control de legalitate – Control de fond – Înlocuirea motivelor”

În cauza C-123/16 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 27 februarie 2016,

Orange Polska SA, cu sediul în Varșovia (Polonia), reprezentată de S. Hautbourg, avocat, de P. Paśnik și de M. Modzelewska de Raad, adwokaci, de A. Howard, barrister, și de D. Beard, QC,

recurentă,

celelalte părți din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de J. Szczodrowski, de L. Malferrari și de E. Gippini Fournier, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, cu sediul în Varșovia, reprezentată de P. Litwiński, adwokat,

European Competitive Telecommunications Association AISBL (ECTA), fostă European Competitive Telecommunications Association, cu sediul în Bruxelles (Belgia), reprezentată de G.-I. Moir și de J. MacKenzie, solicitors,

interveniente în primă instanță,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ilešić, președinte de cameră, domnul A. Rosas, doamnele C. Toader și A. Prechal și domnul E. Jarašiūnas (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

* Limba de procedură: engleza.

grefier: L. Carrasco Marco, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 22 noiembrie 2017,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 21 februarie 2018,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Orange Polska SA (denumită în continuare „Orange”) solicită, cu titlu principal, anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 17 decembrie 2015, Orange Polska/Comisia (T-486/11, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2015:1002), prin care a fost respinsă acțiunea sa prin care se urmărea, cu titlu principal, anularea Deciziei C(2011) 4378 final a Comisiei din 22 iunie 2011 privind o procedură inițiată în aplicarea articolului 102 TFUE (cazul COMP/39.525 – Telecomunicații poloneze) (denumită în continuare „decizia în litigiu”), precum și anularea acestei decizii.

Cadrul juridic

Regulamentul (CE) nr. 1/2003

- 2 Considerentul (11) al Regulamentului (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 și 102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167), enunță:

„Pentru a putea asigura aplicarea dispozițiilor tratatului, Comisia [Europeană] ar trebui să poată adresa decizii întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi cu scopul de a pune capăt încălcărilor articolelor [101 și 102 TFUE]. Cu condiția să existe un interes legitim în acest sens, Comisia ar trebui să poată adopta decizii care să constate că s-a comis o încălcare în trecut, chiar dacă nu aplică o amendă. [...]”

- 3 Articolul 4 din regulamentul menționat, care figurează în capitolul II din acesta, intitulat „Competențe”, prevede că, „[î]n scopul aplicării articolelor [101 și 102 TFUE], Comisia are competențele prevăzute de prezentul regulament”.
- 4 În capitolul III din regulamentul amintit, referitor la „[d]eciziile Comisiei”, articolul 7 din acesta din urmă, intitulat „Constatarea și încetarea încălcării”, prevede la alineatul (1):

„Atunci când Comisia, acționând ca urmare a unei plângeri sau din oficiu, constată că există o încălcare a articolului [101 sau 102 TFUE], poate solicita printr-o decizie întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi în cauză să înceteze respectiva încălcare. În acest scop, Comisia le poate impune orice măsuri corective comportamentale sau structurale [...]. Atunci când Comisia are un interes legitim de a acționa în acest mod, aceasta poate de asemenea constata că s-a comis o încălcare în trecut.”

- 5 Articolul 16 din regulamentul menționat, care figurează în capitolul IV din acesta, referitor la cooperare, precizează între altele la alineatul (1) că, „[a]tunci când instanțele naționale hotărăsc în privința unor [...] practici în conformitate cu articolul [101 sau 102 TFUE], care fac deja obiectul unei decizii a Comisiei, ele nu pot lua decizii contrare deciziei adoptate de Comisie”.

- 6 Capitolul VI din Regulamentul nr. 1/2003 este consacrat sancțiunilor. În cadrul acestui capitol, articolul 23 din acesta, intitulat „Amenzi”, prevede:

„[...]”

(2) Comisia poate aplica, prin decizie, amenzi asupra întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi atunci când, în mod intenționat sau din neglijență, acestea:

(a) încalcă articolul [101 sau 102 TFUE] [...]

[...]”

- 7 În capitolul VII din regulamentul menționat, intitulat „Termene de prescripție”, figurează articolul 25 din acesta din urmă, referitor la „[t]ermenele de prescripție pentru aplicarea de sancțiuni”. Acest articol prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Competențele conferite Comisiei prin articolele 23 și 24 se supun următoarelor termene de prescripție:

(a) trei ani în cazul încălcării dispozițiilor privind solicitările de informații sau desfășurarea inspecțiilor;

(b) cinci ani în cazul tuturor celorlalte încălcări.

(2) Prescripția curge din ziua în care se comite încălcarea. Totuși, în cazul unor încălcări continue sau repetate, timpul se calculează din ziua încetării încălcării.”

- 8 Figurând printre dispozițiile generale ale Regulamentului nr. 1/2003, articolul 31 din acesta prevede:

„Curtea de Justiție are plenitudine de competență cu privire la acțiunile introduse împotriva deciziilor prin care Comisia stabilește o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu. Curtea de Justiție poate elimina, reduce sau mări amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată.”

Directiva 2014/104/UE

- 9 Directiva 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind anumite norme care guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene (JO 2014, L 349, p. 1) prevede la articolul 10:

„(1) Statele membre, în conformitate cu prezentul articol, prevăd norme aplicabile termenelor de prescripție pentru introducerea acțiunilor în despăgubire. [...]

[...]”

(4) Statele membre se asigură că un termen de prescripție este suspendat sau, în funcție de legislația națională, întrerupt, în cazul în care o autoritate în materie de concurență desfășoară acțiuni în scopul investigației sau proceduri cu privire la o încălcare a legislației în materie de concurență la care se referă acțiunea în despăgubire. Suspendarea încetează cel mai devreme la un an după ce decizia de constatare a încălcării rămâne definitivă sau după ce procedurile încetează în alt mod.”

10 Articolul 18 alineatul (3) din această directivă prevede:

„O autoritate de concurență poate considera că despăgubirile plătite în urma unei tranzacții consensuale și înainte de decizia sa de aplicare a unei amenzi constituie un factor atenuant.”

Orientările privind calcularea amenzilor

11 Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003 (JO 2006, C 210, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264, denumite în continuare „Orientările din 2006”), în partea referitoare la determinarea cuantumului de bază al amenzii, precizează:

„19. Cuantumul de bază al amenzii este legat de o proporție din valoarea vânzărilor, determinată în funcție de gradul de gravitate al încălcării, multiplicată cu numărul de ani în cursul cărora a avut loc încălcarea.

20. Evaluarea gravității se face caz cu caz pentru fiecare tip de încălcare, ținându-se seama de toate circumstanțele relevante în cazul respectiv.

21. Ca regulă generală, proporția din valoarea vânzărilor luată în calcul se fixează la un nivel de maximum 30 %.

22. Pentru a decide dacă proporția din valoarea vânzărilor care trebuie luată în calcul într-un anumit caz ar trebui să se situeze la limita inferioară sau la cea superioară a intervalului menționat anterior, Comisia ține seama de un anumit număr de factori, precum natura încălcării, cota de piață cumulată a tuturor părților în cauză, sfera geografică a încălcării și punerea în aplicare sau nu a încălcării.

[...]”

12 Punctul 29 din aceste orientări, care se referă la circumstanțele atenuante, arată că „[c]uantumul de bază al amenzii poate fi redus atunci când Comisia constată existența unor circumstanțe atenuante” și cuprinde o listă exemplificativă.

Istoricul cauzei și decizia în litigiu

13 Istoricul cauzei și decizia în litigiu, astfel cum sunt prezentate la punctele 1-34 din hotărârea atacată, pot fi rezumate după cum urmează.

14 Orange este succesorul juridic al Telekomunikacja Polska SA (denumită în continuare și „Orange”), o întreprindere de telecomunicații constituită în Polonia în anul 1991 ca urmare a privatizării unui fost monopol de stat.

15 În urma unei inspecții efectuate în perioada 23-26 septembrie 2008, Comisia a adoptat, la 26 februarie 2010, o comunicare privind obiecțiunile la care Orange a răspuns la 2 iunie 2010.

16 În decizia atacată, Comisia a identificat trei piețe relevante ale produselor: piața cu ridicata a accesului internet în bandă largă, denumită de asemenea „piața cu ridicata a accesului în mod BSA [«bit-stream access» (acces în bandă largă)]”, piața cu ridicata a accesului fizic la infrastructura de rețea la un post fix, denumită de asemenea „piața cu ridicata a accesului în mod LLU [«local-loop unbundling» (acces necondiționat la bucla locală)]”, și piața de masă cu amănuntul, și anume piața produselor standard în bandă largă furnizate la un post fix de operatorii de telecomunicații utilizatorilor lor finali. Piața geografică relevantă a fost definită ca fiind ansamblul teritoriului polonez.

- 17 Pe de altă parte, Comisia a arătat, pe de o parte, că, la data faptelor în cauză, operatorul desemnat de autoritatea națională de reglementare (ANR) ca fiind un operator puternic pe piața de furnizare a rețelelor telefonice publice fixe, în speță Orange, era obligat să acorde noilor operatori, numiți „operatori alternativi”, accesul neîngrădit la bucla sa locală și la resursele conexe în condiții transparente, echitabile, nediscriminatorii și cel puțin la fel de favorabile precum condițiile stabilite într-o ofertă de referință, propusă de operatorul desemnat și adoptată de ANR ca urmare de a unei proceduri desfășurate în fața sa. Comisia a precizat de asemenea că, începând din anul 2005, ANR poloneză intervenise în mai multe rânduri pentru remedierea mai multor cazuri de neîndeplinire de către Orange a obligațiilor sale legale, aplicând amenzi acesteia.
- 18 Pe de altă parte, Comisia a arătat că, la 22 octombrie 2009, Orange semnase cu președintele Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE) (președintele Oficiului Comunicațiilor Electronice), ANR poloneză în funcție la acea dată, un acord în temeiul căruia Orange se angajase în mod voluntar între altele să își îndeplinească obligațiile legale, să încheie cu operatorii alternativi acorduri privind accesul în condiții conforme cu ofertele de referință relevante și să efectueze investiții pentru modernizarea rețelei sale în bandă largă (denumit în continuare „acordul cu UKE”).
- 19 În ceea ce privește încălcarea în cauză, Comisia a constatat că Orange deținea o poziție dominantă pe piețele produselor identificate la punctul 16 din prezenta hotărâre.
- 20 Comisia a considerat că Orange abuzase de poziția sa dominantă pe aceste două piețe cu ridicata, în scopul de a proteja poziția sa pe această piață cu amănuntul, elaborând o strategie pentru limitarea concurenței pe întregul parcurs al procesului de acces la rețeaua proprie. Această strategie consta în a propune operatorilor alternativi condiții nerezonabile în acordurile privind accesul în bandă largă și accesul necondiționat la bucla locală, în a întârzia procesul de negociere a acordurilor privind accesul la aceleași produse, în a limita accesul la rețeaua proprie și la liniile de abonat, precum și în a refuza furnizarea informațiilor indispensabile operatorilor alternativi în vederea luării unor decizii privind accesul.
- 21 La articolul 1 din decizia în litigiu, Comisia a concluzionat că Orange, prin faptul că a refuzat să acorde operatorilor alternativi accesul la produsele sale cu ridicata de acces la bandă largă, a săvârșit o încălcare unică și continuă a articolului 102 TFUE, care a început la 3 august 2005, data primelor negocieri între Orange și un operator alternativ privind accesul la rețeaua Orange pe baza ofertei de referință privind accesul necondiționat la bucla locală, și care a durat cel puțin până la 22 octombrie 2009, dată la care fusese semnat acordul cu UKE.
- 22 Comisia a sancționat Orange aplicându-i, la articolul 2 din decizia în litigiu, o amendă de 127 554 194 de euro, calculată în temeiul Orientărilor din 2006. La efectuarea acestui calcul, ea a determinat cuantumul de bază al acestei amenzi reținând o proporție de 10 % din valoarea medie a vânzărilor realizate de Orange pe piețele relevante și utilizând, pentru a reflecta durata încălcării, un factor de multiplicare de 4,16. Deși a decis să nu ajusteze acest cuantum în funcție de circumstanțe agravante sau atenuante, Comisia a dedus totuși din acesta amenzile care fuseseră aplicate de UKE în sarcina Orange pentru încălcarea obligațiilor sale legale.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 23 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 2 septembrie 2011, Orange a introdus o acțiune având ca obiect, cu titlu principal, anularea deciziei în litigiu și, în subsidiar, anularea sau reducerea cuantumului amenzii care îi fusese aplicată prin această decizie.

- 24 Prin Ordonanța din 7 noiembrie 2012, președintele Camerei întâi a Tribunalului a admis cererea formulată de Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT) (Camera Poloneză pentru Tehnologia Informației și Telecomunicații) în vederea autorizării intervenției sale în susținerea concluziilor Orange.
- 25 Prin Ordonanța din 3 septembrie 2013, președintele Camerei întâi a Tribunalului a admis cererea European Competitive Telecommunications Association (ECTA), care a devenit ulterior o asociație internațională fără scop lucrativ, în vederea autorizării intervenției sale în susținerea concluziilor Comisiei.
- 26 În susținerea acțiunii formulate, Orange a invocat cinci motive. Primul motiv era prezentat în susținerea concluziilor sale prin care se urmărea anularea în totalitate a deciziei în litigiu, prin intermediul celui de al doilea și al celui de al treilea motiv se susțineau concluziile sale prin care se urmărea anularea articolului 2 din decizia în litigiu, iar prin intermediul celui de al patrulea și al celui de al cincilea motiv se susțineau concluziile sale prin care se urmărea reformarea amenzii aplicate la acest articol 2. Apreciind că ultimele două motive urmăreau sancționarea unei erori de drept și erau de natură, dacă se stabilea temeinicia lor, să atragă anularea în parte a deciziei în litigiu, Tribunalul le-a recalificat ca ținând de controlul de legalitate exercitat de instanța Uniunii, iar nu de competența sa de fond. Întrucât, în cadrul controlului legalității deciziei în litigiu, a înlăturat toate aceste cinci motive ca fiind nefondate și întrucât, pe de altă parte, a considerat că niciun alt element nu justifica o reformare a cuantumului amenzii, Tribunalul a respins această acțiune în totalitate.

Concluziile părților și procedura în fața Curții

- 27 Orange solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
 - anularea în totalitate a deciziei în litigiu sau
 - în subsidiar, anularea în totalitate a articolului 2 din decizia în litigiu sau
 - cu titlu mai subsidiar, reducerea amenzii aplicate prin decizia în litigiu, în măsura în care Curtea va considera adecvat, sau
 - cu titlu încă mai subsidiar, trimiterea deciziei referitoare la amendă spre reexaminare Comisiei și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 28 Comisia solicită Curții respingerea recursului și obligarea Orange la plata cheltuielilor de judecată.
- 29 PIIT solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
 - anularea articolului 2 din decizia în litigiu sau
 - în subsidiar, reducerea amenzii aplicate prin decizia în litigiu, în măsura în care Curtea va considera adecvat, sau
 - cu titlu mai subsidiar, trimiterea deciziei referitoare la amendă spre reexaminare Comisiei și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor efectuate de PIIT.

- 30 ECTA solicită în esență respingerea recursului și obligarea Orange la plata cheltuielilor de judecată efectuate de Comisie și de ECTA.
- 31 Prin Decizia președintelui Curții din 2 martie 2017, procedura a fost suspendată în prezenta cauză, în aplicarea articolului 55 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de procedură al Curții, până la pronunțarea Hotărârii din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia (C-413/14 P, EU:C:2017:632).

Cu privire la recurs

- 32 În susținerea recursului, Orange invocă trei motive.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare de drept în ceea ce privește obligația Comisiei de a demonstra existența unui interes legitim de a adopta o decizie de constatare a unei încălcări săvârșite în trecut

Argumentele părților

- 33 Orange atrage atenția că încălcarea în cauză a încetat cu mai mult de 6 luni înainte de notificarea comunicării privind obiecțiunile și cu 18 luni înainte de adoptarea deciziei în litigiu. Ar fi vorba astfel despre o încălcare săvârșită în trecut, iar Comisia ar fi fost ținută, așadar, să justifice un interes legitim de a o constata, conform articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003, ceea ce însă aceasta nu ar fi făcut.
- 34 În această privință, la punctul 76 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi considerat că, în temeiul dispoziției menționate, Comisia are obligația de a demonstra existența unui interes legitim de a adopta o decizie de constatare a unei încălcări atunci când, pe de o parte, încălcarea a încetat, iar, pe de altă parte, Comisia nu impune o amendă. Totuși, la punctul 77 din această hotărâre, Tribunalul ar fi limitat conținutul acestei obligații numai la cazul în care dreptul Comisiei de a aplica amenzi este prescris. Procedând astfel, ar fi săvârșit o eroare de drept în interpretarea și în aplicarea acestei dispoziții.
- 35 Mai întâi, această interpretare nu poate fi dedusă din modul de redactare univoc al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003. Atât considerentul (11) al Regulamentului nr. 1/2003, cât și lucrările pregătitoare ale acestui regulament și practica administrativă a Comisiei ar confirma că obligația acesteia de a demonstra existența unui interes legitim de a constata o încălcare săvârșită în trecut există independent de impunerea unei amenzi. În plus, numai acest articol 7 alineatul (1) ar conferi Comisiei puterea de a constata o încălcare a articolului 101 sau 102 din TFUE.
- 36 În continuare, nimic nu ar justifica subordonarea prevederilor articolului 7 din Regulamentul 1/2003 competenței Comisiei de a impune amenzi. Articolul 23 alineatul (2) din regulamentul menționat s-ar referi la încălcări în mod necesar deja constatate și această dispoziție nu ar avea incidență asupra împrejurărilor în care o încălcare poate fi constatată în temeiul articolului 7. Această interpretare ar fi confirmată de faptul că dreptul Comisiei de a constata o încălcare nu ar fi supus niciunui termen de prescripție și i-ar fi conferit de o parte a Regulamentului nr. 1/2003 distinctă de cea care îi acordă competența de a aplica amenzi. Din jurisprudență nu ar reieși nici că imposibilitatea de a aplica o amendă constituie o condiție prealabilă obligației de a demonstra un interes legitim.
- 37 În sfârșit, Orange arată că, pe de o parte, în aplicarea articolului 16 din Regulamentul nr. 1/2003, constatarea de către Comisie a unei încălcări săvârșite în trecut demonstrează, în cadrul unor acțiuni în despăgubire, răspunderea întreprinderii în cauză. Pe de altă parte, o asemenea constatare, chiar și în absența aplicării unei amenzi, ar fi susceptibilă să aducă atingere acestei întreprinderi ca urmare a efectului său suspensiv în ceea ce privește termenele de prescripție aplicabile acțiunilor în despăgubire,

prevăzut la articolul 10 alineatul (4) din Directiva 2014/104. Aceste elemente ar justifica obligația Comisiei de a prezenta, în orice decizie de constatare a unei încălcări săvârșite în trecut pe care o întreprindere a încetat-o în mod voluntar, motivele care demonstrează interesul său legitim de a urmări o asemenea încălcare.

- 38 Pe de altă parte, primul motiv de recurs, având în vedere că ar viza efectiv punctele 74-80 din hotărârea atacată, iar nu doar punctul 77 din aceasta, nu ar fi inoperant, astfel cum ar susține în mod greșit Comisia.
- 39 Comisia arată că motivul amintit nu este fondat. Acesta ar fi, în orice caz, inoperant, întrucât nu ar viza decât punctul 77 din hotărârea atacată, în condițiile în care motivarea prezentată la punctul 76 din aceasta ar fi suficientă pentru a susține concluziile formulate la punctele 78 și 79 din hotărâre. Argumentul invocat de Orange în replică, potrivit căruia primul motiv ar viza în realitate punctele 74-80 din hotărârea atacată sau cel puțin punctele 74-76 și 80 din aceasta, ar fi inadmisibil, în temeiul articolului 169 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, întrucât aceste puncte nu au fost identificate în recurs.
- 40 ECTA arată că motivul menționat nu este fondat, întrucât dreptul Comisiei de a aplica amenzi, indiferent dacă încălcarea a încetat sau nu a încetat, reiese din cuprinsul articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003. Această dispoziție, în afară de obligația de a dovedi intenția sau neglijența, nu ar supune acest drept niciunei condiții. În consecință, Orange ar fi invocat în mod greșit articolul 7 alineatul (1) din regulamentul menționat.

Aprecierea Curții

- 41 Cu titlu introductiv, întrucât Comisia contestă caracterul operant al primului motiv de recurs, pentru motivul că acesta nu ar fi îndreptat decât împotriva punctului 77 din hotărârea atacată, trebuie să se constate că doar punctele 76 și 77 din hotărârea atacată sunt menționate explicit în cererea introductivă de recurs și că, desigur, numai punctul 77 pare să fie criticat în mod expres.
- 42 Totuși, reiese cu claritate din argumentația prezentată de Orange în respectiva cerere introductivă că această întreprindere contestă interpretarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 efectuată de Tribunal, potrivit căreia dispoziția menționată nu impunea Comisiei să stabilească, în decizia în litigiu, existența unui interes legitim de a constata încălcarea în cauză, deși aceasta încetase deja atunci când decizia respectivă a fost adoptată, din moment ce dreptul Comisiei de a aplica o amendă nu era prescris. Or, este evident că această interpretare nu reiese decât din coroborarea punctelor 76 și 77, astfel încât cererea introductivă de recurs vizează în mod clar aceste două puncte.
- 43 În plus, punctele menționate constituie motivele esențiale pe care se bazează concluziile prezentate de Tribunal la punctele 78-80 din hotărârea atacată, în timp ce punctele 74 și 75 din hotărârea amintită – singurele alte puncte din aceasta care expun raționamentul Tribunalului referitor la primul motiv care îi era prezentat – se limitează să amintească modul de redactare a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 și, respectiv, a unui extras din expunerea de motive a Propunerii de regulament al Consiliului privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 [CE] și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 1017/68, (CEE) nr. 2988/74, (CEE) nr. 4056/86 și (CEE) nr. 3975/87 [COM(2000) 582 final] („Regulamentul de aplicare a articolelor 81 și 82 [CE]”) (JO 2000, C 365 E, p. 284, denumită în continuare „propunerea care a condus la adoptarea Regulamentului nr. 1/2003”). Nu era, așadar, util, în scopul primului motiv de recurs, să se vizeze în mod expres aceste puncte 74 și 75, având în vedere că exactitatea citărilor care sunt efectuate în cuprinsul acestuia nu este contestată.

- 44 În aceste condiții, contestarea punctelor 76 și 77 din hotărârea atacată vizează în mod necesar concluziile care figurează la punctele 78-80 din aceasta. În consecință, primul motiv nu poate fi înlăturat de la bun început ca fiind inoperant pentru motivul că nu ar viza decât punctul 77 din hotărârea atacată.
- 45 Întrucât Comisia a contestat, pe de altă parte, admisibilitatea argumentației prezentate de Orange în memoriul său în replică în măsura în care aceasta din urmă ar susține tardiv că primul motiv de recurs vizează ansamblul raționamentului Tribunalului care a concluzionat în sensul respingerii primului motiv care îi era prezentat, trebuie arătat că, astfel cum s-a constatat la punctele 42-44 din prezenta hotărâre, cererea introductivă de recurs identifică cu precizia necesară punctele din motivarea hotărârii atacate care sunt contestate în cadrul primului motiv. Această cauză de inadmisibilitate lipsește, prin urmare, în fapt și trebuie, așadar, să fie înlăturată.
- 46 În ceea ce privește fondul, trebuie amintit că articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 prevede în prima teză că, atunci când Comisia, acționând ca urmare a unei plângeri sau din oficiu, constată că există o încălcare a articolului 101 sau 102 TFUE, poate solicita printr-o decizie întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi în cauză să înceteze respectiva încălcare. Aceeași dispoziție prevede, în plus, în ultima teză că, atunci când Comisia are un interes legitim de a acționa în acest mod, aceasta poate de asemenea constata că s-a comis o încălcare în trecut.
- 47 Astfel cum reiese din expunerea de motive a propunerii care a condus la adoptarea Regulamentului nr. 1/2003, al cărei pasaj relevant a fost citat de Tribunal la punctul 75 din hotărârea atacată, ultima teză a acestui articol 7 alineatul (1), care corespunde cu cea care figura în propunere, transpune concluziile rezultate din Hotărârea din 2 martie 1983, GVL/Comisia (7/82, EU:C:1983:52).
- 48 În această hotărâre, Curtea s-a pronunțat cu privire la dispozițiile Regulamentului nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81 și 82 CE] (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3), în special ale articolului 3 din acesta, care, la alineatul (1) – al cărui mod de redactare a fost preluat în esență la articolul 7 alineatul (1) prima teză din Regulamentul nr. 1/2003 –, prevedea numai că, „[a]tunci când Comisia, acționând la cerere sau din oficiu, constată că există o încălcare a articolului [81 sau 82 CE], poate solicita printr-o decizie întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi în cauză să înceteze respectiva încălcare” [traducere neoficială]. Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 18 din hotărârea menționată, reclamanta din cauza în care a fost pronunțată aceasta din urmă, în care Comisia nu aplicase o amendă, susținea în special că acest articol 3 nu conferea Comisiei competența de a adopta o decizie prin care să se urmărească doar constatarea unei încălcări săvârșite în trecut.
- 49 În această privință, Curtea a arătat că dispozițiile Regulamentului nr. 17 trebuie să fie interpretate în cadrul normelor de concurență prevăzute de Tratatul CEE și că acest regulament are ca obiect să asigure respectarea acestor norme de către întreprinderi și să abilitze, în acest scop, Comisia să impună întreprinderilor să înceteze încălcarea constatată, precum și să aplice amenzi și penalități cu titlu cominatoriu în cazul săvârșirii unei încălcări. Curtea a statuat că competența de a lua decizii în acest scop implică în mod necesar competența de a constata încălcarea respectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 1983, GVL/Comisia, 7/82, EU:C:1983:52, punctele 18, 22 și 23).
- 50 Curtea a considerat, așadar, că, în realitate, problema relevantă în cauza cu care era sesizată nu era aceea a existenței competenței Comisiei de a constata, prin decizie, o încălcare a normelor de concurență, ci aceea a existenței în această cauză, în condițiile în care nu fusese aplicată nicio amendă, a unui interes legitim al Comisiei de a lua o decizie de constatare a unei încălcări pe care întreprinderea vizată o încetase deja (Hotărârea din 2 martie 1983, GVL/Comisia, 7/82, EU:C:1983:52, punctul 24). Curtea a constatat că, în cauza menționată, Comisia demonstrase suficient acest interes în decizia respectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 1983, GVL/Comisia, 7/82, EU:C:1983:52, punctele 25-28).

- 51 Având în vedere aceste elemente, Tribunalul a putut deduce fără a săvârși o eroare de drept, la punctul 76 din hotărârea atacată, pe de o parte, din modul de redactare a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 și, pe de altă parte, din expunerea de motive a propunerii care a condus la adoptarea Regulamentului nr. 1/2003, „obligația Comisiei de a demonstra existența unui interes legitim pentru a constata încălcarea atunci când, pe de o parte, încălcarea a încetat, iar pe de altă parte, Comisia nu impune o amendă”.
- 52 Ulterior, la punctul 77 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat că concluzia pe care o prezentase la punctul 76 era „conformă cu jurisprudența Tribunalului [...] care, în esență, recunoaște existența unei legături între, pe de o parte, obligația impusă Comisiei de a demonstra un interes legitim pentru constatarea unei încălcări și, pe de altă parte, prescrierea dreptului acesteia de a impune amenzi”, amintind în această privință că „s-a pronunțat în sensul că prescrierea dreptului Comisiei de a aplica amenzi nu putea afecta competența sa implicită de a constata încălcarea”, dar că „[e]xercitarea acestei competențe implicite de a adopta o decizie prin care se constată o încălcare după curgerea termenului de prescripție este supusă însă condiției demonstrării de către Comisie a existenței unui interes legitim de a efectua o asemenea constatare”, făcând trimitere în această privință la două dintre hotărârile sale anterioare.
- 53 Tribunalul a dedus din aceasta, pe de o parte, la punctul 78 din hotărârea atacată, că „interpretarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 susținută de [Orange], potrivit căreia Comisia trebuie să demonstreze existența unui interes legitim pentru constatarea unei încălcări săvârșite în trecut, în pofida faptului că sancționează această încălcare printr-o amendă, este eronată” și a respins, în consecință, primul argument care îi era prezentat, întemeiat pe încălcarea de către Comisie a obligației de motivare care i-ar fi revenit, în ceea ce privește existența unui asemenea interes legitim.
- 54 Acesta a dedus, pe de altă parte, la punctul 79 din hotărârea atacată că, „întrucât în speță este cert că dreptul Comisiei de a impune amenzi nu a fost prescris și că Comisia a decis să aplice [Orange] o amendă, [Orange] impută în mod greșit Comisiei o eroare de drept în sensul că aceasta nu a demonstrat în decizia [în litigiu] existența unui interes legitim pentru constatarea încălcării săvârșite în trecut”. Tribunalul a respins, în consecință, și cel de al doilea argument care îi era prezentat în cadrul primului motiv invocat în fața sa, precum și, la punctul 80 din această hotărâre, primul motiv în totalitate și capătul de cerere formulat de Orange prin care se urmărea anularea în totalitate a deciziei în litigiu.
- 55 Prin intermediul primului său motiv de recurs, Orange arată în esență că, la punctul 77 din hotărârea atacată, Tribunalul a adus o limitare, în plus eronată, constatării realizate la punctul 76 din această hotărâre, în sensul că ar reieși din cuprinsul punctului 77 că doar în ipoteza în care ambele condiții enunțate la punctul 76 sunt îndeplinite cumulativ Comisia este ținută să demonstreze existența unui interes legitim de a constata o încălcare, în condițiile în care o asemenea interpretare nu ar putea fi dedusă din modul de redactare a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003. În plus, considerațiile prezentate de Tribunal la punctul 77 din hotărârea atacată nu ar fi suficiente pentru a susține respingerea motivului prin intermediul căruia această întreprindere susținea că de la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 rezultă că, atunci când adoptă o decizie de constatare a existenței unei încălcări săvârșite în trecut, Comisia trebuie să stabilească existența unui interes legitim de a proceda astfel, independent de aspectul dacă, prin decizia sa, Comisia aplică sau nu o amendă.
- 56 Această critică din hotărârea atacată trebuie să fie înlăturată. Astfel, prin considerațiile pe care le-a prezentat la punctul 77 din hotărârea menționată, Tribunalul nu a limitat sfera concluziei la care ajunsese la punctul 76 din aceasta, având în vedere că rezultă deja în mod clar doar din cuprinsul punctului 76 că aplicabilitatea articolului 7 alineatul (1) ultima teză din Regulamentul nr. 1/2003 presupune că ambele condiții cumulative enunțate la punctul menționat 76 sunt îndeplinite, ci doar a

explicat și a clarificat că această concluzie era, pe de altă parte, conformă cu propria jurisprudență referitoare la obligația Comisiei de a stabili existența unui interes legitim de a constata o încălcare atunci când termenul de prescripție pentru aplicarea unei amenzi s-a scurs.

- 57 Aceste considerații, în măsura în care se referă în esență la competența implicită a Comisiei de a constata încălcarea, care decurge din competența sa explicită de a aplica amenzi, erau în plus suficiente pentru respingerea motivului prezentat în fața Tribunalului. Astfel, potrivit articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia poate aplica, prin decizie, întreprinderilor sau asocierilor de întreprinderi amenzi atunci când, în mod intenționat sau din neglijență, acestea încalcă articolul 101 sau 102 TFUE. Or, după cum s-a amintit la punctul 49 din prezenta hotărâre, Curtea a statuat deja că competența Comisiei de a aplica amenzi în cazul săvârșirii unei încălcări și de a lua decizii în acest scop implică în mod necesar competența de a constata încălcarea respectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 1983, GVL/Comisia, 7/82, EU:C:1983:52, punctul 23). Curtea statuat de asemenea deja că competența Comisiei de a aplica sancțiuni în temeiul articolului 15 din Regulamentul nr. 17, căruia îi corespunde în esență articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003, nu este afectată în niciun mod de încetarea comportamentului constitutiv al încălcării (Hotărârea din 15 iulie 1970, ACF Chemiefarma/Comisia, 41/69, EU:C:1970:71, punctul 175).
- 58 Rezultă din ceea ce precedă că exercitarea de către Comisie a competenței sale de a aplica o amendă îi conferă competența implicită de a constata încălcarea fără a fi ținută să justifice un interes legitim de a efectua această constatare, inclusiv dacă este vorba despre o încălcare săvârșită în trecut.
- 59 Se poate observa de asemenea că, potrivit articolului 7 alineatul (1) prima teză din Regulamentul nr. 1/2003, atunci când Comisia constată că există o încălcare a articolului 101 sau 102 TFUE, poate solicita printr-o decizie întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi în cauză să înceteze respectiva încălcare. Exercitarea de către Comisie a competenței sale de a dispune încetarea încălcării în conformitate cu dispoziția amintită, competență pe care, de altfel, Comisia a exercitat-o la articolul 3 din decizia în litigiu în măsura în care această încetare nu intervenise deja și pe care Orange nu o contestă, implică, așadar, în mod necesar competența de a constata această încălcare și, prin urmare, nici aceasta nu impune Comisiei să stabilească existența unui interes legitim de a proceda astfel (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 1983, GVL/Comisia, 7/82, EU:C:1983:52, punctele 22-24).
- 60 Astfel, având în vedere că, în speță, Comisia a aplicat Orange o amendă pentru săvârșirea unei încălcări a articolului 102 TFUE, că este cert că acest drept nu era prescris și că, la articolul 3 din decizia în litigiu, Comisia a dispus încetarea încălcării, dacă aceasta nu intervenise deja, Comisia era îndreptățită, așa cum Tribunalul a statuat în esență la punctele 79 și 80 din hotărârea atacată, atât în aplicarea articolului 7 alineatul (1), cât și în aplicarea articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, aceste două dispoziții fiind vizate în decizia în litigiu, să constate încălcarea în cauză fără a fi obligată să justifice în mod specific, în decizia în litigiu, existența unui interes legitim de a constata respectiva încălcare.
- 61 În consecință, argumentația Orange prezentată la punctele 34-36 din prezenta hotărâre nu poate fi admisă.
- 62 În sfârșit, în măsura în care, prin argumentația prezentată la punctul 37 din prezenta hotărâre, Orange arată că, având în vedere consecințele pe care le-ar implica o decizie a Comisiei de constatare a unei încălcări a articolului 101 sau 102 TFUE, ar trebui, în orice caz, să se impună acestei instituții să justifice într-o asemenea decizie existența unui interes legitim de a efectua această constatare, este necesar să se arate că asemenea afirmații generale nu pot fi suficiente pentru a demonstra caracterul eronat al aprecierilor efectuate de Tribunal la punctele 76-80 din hotărârea atacată.
- 63 Având în vedere ansamblul considerațiilor precedente, primul motiv de recurs trebuie să fie înlăturat în ansamblul său.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe erori de drept și de apreciere în evaluarea de către Comisie a impactului încălcării în vederea calculării amenzii

Argumentele părților

- 64 Orange susține că Tribunalul a denaturat decizia în litigiu prin faptul că a considerat că, la aprecierea gravității încălcării în vederea calculării cuantumului de bază al amenzii, Comisia nu ținuse seama nici de efectele reale, nici de efectele probabile ale încălcării și prin faptul că a refuzat, în consecință, să examineze argumentația sa potrivit căreia Comisia nu adusese indicii concrete, credibile și suficiente privind aceste efecte reale și/sau probabile.
- 65 Astfel, prima eroare a Tribunalului ar consta în această denaturare. Pe de o parte, ar reieși efectiv din ultima teză a considerentului (902) al deciziei în litigiu că Comisia s-a întemeiat pe efectele reale ale încălcării în vederea calculării amenzii, ceea ce ea ar fi confirmat în fața Tribunalului recunoscând că formularea considerentului menționat, în măsura în care acesta ar viza efectele reale ale încălcării, constituia o „eroare materială”. Totuși, la punctul 169 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi afirmat că respectivul considerent nu putea fi interpretat în sensul că se referă în mod general și abstract la natura încălcării, cu încălcarea semnificației clare a termenilor utilizați în acest considerent, care ar viza în mod specific efectele asupra concurenței care s-au produs ca urmare a comportamentului concret al Orange pe piață, ceea ce ar confirma utilizarea unui verb conjugat la timpul trecut. La punctul 182 din hotărârea atacată, Tribunalul s-ar fi referit, de altfel, la evenimente care s-au produs efectiv, făcând trimitere în special la considerentul (902) menționat.
- 66 Pe de altă parte și în orice situație, Tribunalul ar fi denaturat decizia în litigiu prin aprecierea potrivit căreia Comisia nu luase în considerare efectele probabile ale încălcării. Astfel, în considerentul (902) al deciziei în litigiu, Comisia ar fi ținut seama de acestea cel puțin în vederea calculării amenzii, ceea ce ar fi admis, de altfel, și în memoriile în fața Tribunalului. Acesta din urmă ar fi considerat însă în mod eronat că a ține seama de natura încălcării nu implica luarea în considerare a efectele sale probabile. Or, efectele probabile, la fel ca efectele reale ale comportamentului, ar fi indicatori esențiali ai naturii încălcării și, prin urmare, ai gravității acesteia, care nu ar putea fi evaluată în mod abstract. Prin urmare, Tribunalul ar fi fost obligat să examineze dacă constatarea acestor efecte probabile era justificată.
- 67 Întrucât Tribunalul nu a examinat corect decizia în litigiu, analiza sa cu privire la proporționalitatea amenzii ar fi fost denaturată. Astfel, o amendă nu poate fi considerată proporțională dacă elementele care determină cuantumul acesteia, descrise în decizia în cauză, nu sunt corect examinate.
- 68 Cea de a doua eroare a Tribunalului ar consta într-o eroare de drept și o încălcare a principiului protecției jurisdicționale efective pentru motivul că ar fi omis să analizeze dacă efectele încălcării luate în considerare în vederea calculării amenzii fuseseră stabilite corect de Comisie. Potrivit Orange, pe de o parte, întrucât aceasta din urmă, contrar a ceea ce a considerat Tribunalul denaturând decizia în litigiu, s-a întemeiat pe efectele reale ale încălcării în vederea calculării amenzii, Tribunalul ar fi trebuit să verifice dacă decizia în litigiu conținea indicii concrete, credibile și suficiente cu privire la efectele respective, în loc să înlăture, la punctele 171-173 din hotărârea atacată, argumentația pe care întreprinderea menționată o prezentase în această privință ca fiind în esență inoperantă.
- 69 Pe de altă parte și în orice caz, Tribunalul s-ar fi abținut în mod greșit de la exercitarea controlului jurisdicțional care îi revenea în ceea ce privește proba efectelor probabile ale încălcării luate în considerare în vederea calculării amenzii. În această privință, Orange ar fi prezentat în fața Tribunalului elemente care demonstrează că abordarea Comisiei cu privire la existența unei legături de cauzalitate între comportamentul său și pretinsele efecte probabile pe piață era eronată. Astfel, aceste elemente, referitoare la penetrarea serviciilor în bandă largă în Polonia, la recurgerea de către Comisie la prezumții și metodologii eronate, la impactul telefoanelor mobile asupra penetrării

serviciilor în bandă largă în Polonia, la introducerea tardivă a unei oferte de referință de către ANR poloneză și la ritmul de dezvoltare a serviciilor în bandă largă, nu ar fi fost luate în considerare de Tribunal.

- 70 Orange susține în plus că din Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia (C-413/14 P, EU:C:2017:632), rezultă că, dacă într-o decizie de constatare a existenței unui abuz de poziție dominantă Comisia efectuează o analiză a capacității de excludere a comportamentului în cauză sau a capacității sale de a prejudicia concurența și consumatorii, Tribunalul este ținut să examineze ansamblul argumentelor și al probelor reclamantei care urmăresc să pună în discuție temeinicia acestei analize. Această concluzie referitoare la aprecierea capacității unui comportament determinat de a restrânge concurența ar trebui să fie aplicată prin analogie aprecierii naturii și gravității unei încălcări în vederea calculării amenzii, având în vedere că natura și gravitatea unei încălcări ar depinde în mare măsură de capacitatea de excludere a comportamentului în cauză.
- 71 Comisia arată că al doilea motiv de recurs trebuie respins în totalitate. Acesta ar fi inadmisibil în măsura în care Orange urmărește să obțină din partea Curții o nouă apreciere a faptelor, nu ar îndeplini nici criteriile stabilite de jurisprudență cu privire la denaturare și ar fi, în orice caz, nefondat, precum și inoperant. Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia (C-413/14 P, EU:C:2017:632), ar fi lipsită de relevanță în prezenta cauză.
- 72 PIIT susține, la fel ca Orange, că din decizia în litigiu reiese că Comisia s-a întemeiat pe efectele reale ale comportamentului acestei întreprinderi și că instituția menționată, cel puțin, a procedat efectiv la o analiză a efectelor sale probabile. În plus, considerațiile referitoare la efecte prezentate în decizia în litigiu, mai precis cu privire la existența unor efecte de blocare semnificative și a unui prejudiciu important pentru consumatorii polonezi de servicii în bandă largă, în ceea ce privește presiunea concurențială a prestatorilor de servicii în bandă largă și în ceea ce privește analiza pieței poloneze a accesului în bandă largă, ar fi eronate sau viciate de contradicții, astfel cum ar rezulta din elementele de probă prezentate Tribunalului. Aceste erori ar fi denaturat analiza gravității încălcării efectuată de Comisie.
- 73 ECTA, în mod similar Comisiei, arată că Tribunalul, atunci când a concluzionat în sensul lipsei luării în considerare a efectelor reale sau probabile ale încălcării în vederea stabilirii cuantumului de bază al amenzii aplicate Orange, nu a denaturat decizia în litigiu. Prin urmare, ar fi inutil să se abordeze aspectul dacă Tribunalul a omis în mod greșit să aprecieze dacă decizia în litigiu conținea indicii concrete, credibile și suficiente privind existența unor asemenea efecte. Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia (C-413/14 P, EU:C:2017:632), nu ar conține elemente relevante în vederea examinării celui de al doilea motiv de recurs.

Aprecierea Curții

- 74 Trebuie arătat că, prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv, Orange urmărește să stabilească premisa pe care se bazează cel de al doilea aspect al acestuia, și anume cel potrivit căruia, în temeiul unei denaturări a ultimei teze a considerentului (902) al deciziei în litigiu, efectuată la punctul 169 din hotărârea atacată, Tribunalul a putut considera că, în aprecierea gravității încălcării în cauză în vederea calculării amenzii, Comisia nu ținuse seama nici de efectele reale, nici de efectele probabile ale acesteia.
- 75 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, o denaturare trebuie să reiasă în mod evident din înscrisurile din dosar, fără a fi necesară o nouă apreciere a faptelor și a probelor (Hotărârea din 6 aprilie 2006, General Motors/Comisia, C-551/03 P, EU:C:2006:229, punctul 54, și Hotărârea din 19 aprilie 2012, Tomra Systems și alții/Comisia, C-549/10 P, EU:C:2012:221, punctul 27).

- 76 În speță, Tribunalul a arătat, la punctul 169 din hotărârea atacată, că „[m]otivarea furnizată de Comisie în considerentele (899)-(906) ale deciziei [în litigiu] nu lasă loc niciunei îndoieli cu privire la elementele pe care Comisia și-a întemeiat aprecierea gravității încălcării, acestea fiind următoarele: natura încălcării, sfera sa geografică, cotele de piață vizate deținute de [Orange] și punerea în aplicare de către [Orange] a încălcării”, că, „[i]n mod contrar celor susținute de [Orange] și de PIIT, în considerentul (902) al deciziei [în litigiu] Comisia nu a afirmat și nu se poate deduce nicidecum din cuprinsul acestui considerent, interpretat în lumina întregii motivări referitoare la gravitatea încălcării, că a luat în calcul efectele reale ale încălcării asupra pieței și asupra consumatorilor, stabilind în funcție de această gravitate proporția din valoarea vânzărilor care trebuia să fie reținută în vederea stabilirii cuantumului de bază al amenzii” și că, „[i]n mod cu totul special, teza vizată de [Orange] nu poate fi interpretată în sensul că se referă în mod general și abstract la natura încălcării și la faptul că aceasta, întrucât era săvârșită cu intenție și avea ca obiectiv eliminarea concurenței pe piața cu amănuntul sau întârzierea evoluției acestei piețe, avea capacitatea să afecteze în mod negativ concurența și consumatorii”.
- 77 În această privință, Tribunalul a arătat în plus la punctul 170 din hotărârea atacată că, spre deosebire de constatările efectuate în prima și a doua teză ale considerentului (902), ultima teză din acesta „nu conține nicio trimitere la [partea] din decizia [în litigiu] în care Comisia și-a prezentat observațiile referitoare la efectele probabile ale încălcării”. Acesta a dedus la punctul 171 din această hotărâre că, „la aprecierea gravității încălcării, Comisia nu a ținut seama de efectele reale ale încălcării săvârșite de [Orange] pe piețele relevante și nici de efectele probabile ale acestei încălcări”.
- 78 Tribunalul a fundamentat această interpretare a deciziei în litigiu pe constatările pe care le-a efectuat la punctele 166-168 din hotărârea atacată, referitoare la conținutul celorlalte considerente relevante ale acestei decizii. Astfel, la punctul 166 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat, mai întâi, „că aprecierea gravității încălcării, efectuată de Comisie în considerentele (899)-(908) ale deciziei [în litigiu], cuprinde patru părți, primele trei părți privind natura încălcării, cotele de piață și sfera geografică a încălcării, iar a patra fiind un rezumat”, și că, în acest rezumat, în considerentul (906) al deciziei, „Comisia a arătat că, prin stabilirea proporției din valoarea vânzărilor care trebuia reținută în vederea stabilirii cuantumului de bază al amenzii, a ținut seama, printre altele, de natura încălcării, de sfera sa geografică, de cotele de piață, precum și de faptul că această încălcare a fost pusă în aplicare”.
- 79 La punctul 167 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat în continuare că „[f]ragmentul contestat de [Orange] se află în considerentul (902) al deciziei [în litigiu], care este cuprins în partea consacrată aprecierii naturii încălcării”, că, în această parte a deciziei menționate, „Comisia a arătat [...] că un abuz de poziție dominantă sub forma unui refuz de furnizare a unei prestații, imputat [Orange], a fost sancționat în mai multe rânduri atât de [Comisie], cât și de instanțele Uniunii”, făcând trimitere în această privință la considerentul (899) al acestei decizii, că „[Comisia] a arătat că piețele produselor relevante aveau o mare importanță economică și un rol primordial în realizarea societății informaționale, conexiunile în bandă largă fiind un factor care condiționează furnizarea a diverse servicii digitale către utilizatorii finali”, făcând trimitere în această privință la considerentul (900) al deciziei menționate, și că „[C]omisia a ținut de asemenea seama de faptul că [Orange] era unicul proprietar al rețelei naționale de telecomunicații și că, din acest motiv, [operatorii alternativi] care dor[eau] să furnizeze servicii pe baza tehnologiei DSL erau total dependenți de aceasta”, făcând trimitere în această privință la considerentul (901) al aceleiași decizii.
- 80 La punctul 168 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat în sfârșit că, „în considerentul (902) al deciziei [în litigiu], Comisia a arătat [că,] «[d]e asemenea, după cum a fost descris la [punctul] VIII.1, comportamentul [Orange] se numără printre comportamentele abuzive care au ca obiectiv eliminarea concurenței pe piața cu amănuntul sau, cel puțin, întârzierea intrării unor operatori noi ori evoluția acestei piețe», [că,] «[m]ai mult, după cum s-a arătat în considerentul (892) [al deciziei în litigiu], [Orange] era conștientă de faptul că comportamentul său era ilicit» și că «[a]ceastă împrejurare are un impact negativ asupra concurenței și a consumatorilor, care sunt afectați de o majorare a prețurilor, de o reducere a opțiunilor și a numărului de produse inovatoare”.

- 81 Așadar, la punctul 169 din hotărârea atacată, Tribunalul și-a întemeiat pe o lectură de ansamblu a considerentelor deciziei în litigiu consacrate naturii încălcării aprecierea – contestată de Orange în cadrul primului aspect al celui de al doilea motiv de recurs pentru motivul că ar denatura decizia în litigiu – potrivit căreia ultima teză a considerentului (902) al deciziei în litigiu „nu poate fi interpretată în sensul că se referă în mod general și abstract la natura încălcării și la faptul că aceasta, întrucât era săvârșită cu intenție și avea ca obiectiv eliminarea concurenței pe piața cu amănuntul sau întârzierea evoluției acestei piețe, avea capacitatea să afecteze în mod negativ concurența și consumatorii” și, prin urmare, concluzia, prezentată la punctul 171 din această hotărâre, potrivit căreia nu era vorba despre o referire nici la efectele reale ale încălcării pe piețele relevante, nici la efectele sale probabile.
- 82 Or, în primul rând, citarea considerentului (902) al deciziei în litigiu efectuată de Tribunal la punctul 168 din hotărârea atacată este exactă. În al doilea rând, Orange nu pretinde că Tribunalul ar fi denaturat considerentele (899)-(901) sau considerentul (906) al acestei decizii. În al treilea rând, interpretarea menționată a ultimei teze în cauză efectuată la punctul menționat 169 se putea baza indubitabil pe elementele indicate în aceste considerente, cu atât mai mult cu cât era, pe de altă parte, cert, astfel cum reiese în special din cuprinsul punctelor 124-136 și 146 din hotărârea atacată, că încălcarea în cauză fusese pusă în aplicare de Orange, că, potrivit punctului 22 din Orientările din 2006, punerea în aplicare a acestei încălcări era, la fel ca natura acesteia, cota de piață a părților în cauză și sfera sa geografică, un element relevant în vederea aprecierii gravității și că, astfel cum Tribunalul a arătat la punctul 166 din hotărârea atacată, Comisia precizase, în considerentul (906) al deciziei în litigiu, tocmai că a ținut seama, în speță, la stabilirea gravității încălcării în cauză, de faptul că aceasta fusese pusă în aplicare, ceea ce, de altfel, Orange nu contestă.
- 83 În aceste condiții, în urma unei lecturi de ansamblu a considerentelor relevante ale acestei decizii, Tribunalul a putut considera în esență, fără a denatura decizia în litigiu, la punctul 169 din hotărârea atacată, că ultima teză a considerentului (902) al acesteia nu constituia decât o referire generală la natura încălcării săvârșite în speță de Orange, care consta într-un comportament a cărui natură abuzivă era deja temeinic demonstrată și care fusese pusă în aplicare deliberat de aceasta din urmă, cu deplina cunoaștere a caracterului său ilicit.
- 84 În această privință, Orange nu poate deduce niciun argument util din faptul că cea de a doua parte a acestei teze ar fi redactată la timpul trecut, ceea ce ar demonstra că Comisia s-a referit la efecte care s-au produs în mod real. Este suficient să se arate, cu privire la acest aspect, că numai versiunea în limba polonă a deciziei în litigiu este autentică și că aceasta este redactată la timpul prezent.
- 85 Nu se poate deduce un argument util nici din faptul că Comisia ar fi recunoscut, în memoriile depuse în fața Tribunalului, că fraza menționată s-ar referi la efectele reale sau probabile ale încălcării, afirmând în același timp că era vorba despre o eroare de redactare. Astfel, chiar dacă s-ar presupune că aceste memorii au conținutul pe care Orange li-l atribuie, este suficient să se amintească, pe de o parte, că din înșiși termenii articolului 263 TFUE reiese că controlul de legalitate prevăzut de această dispoziție nu poate viza conținutul memoriilor depuse de pârât în fața instanței Uniunii responsabile cu exercitarea acestuia și, pe de altă parte, că un recurs nu vizează decât hotărârea atacată (Hotărârea din 2 octombrie 2003, Ensidesa/Comisia, C-198/99 P, EU:C:2003:530, punctul 32 și jurisprudența citată).
- 86 Nici punctul 182 din hotărârea atacată nu poate fi invocat în susținerea poziției Orange. Astfel, la acest punct, Tribunalul a arătat că „din considerentele (899)-(902), (904) și (905) ale deciziei [în litigiu] reiese că Comisia a ținut seama de aceste elemente la aprecierea gravității încălcării”, aceste „elemente” fiind identificate la punctele 178-181 din hotărârea atacată în sensul că ar consta în faptul că „[Orange] deținea o poziție dominantă, care își avea originea în fostul monopol legal, atât pe piața cu ridicata a accesului în bandă largă în modurile LLU și BSA, în cadrul căreia era furnizor unic, cât și pe piața cu amănuntul”, în faptul că „încălcarea săvârșită de [Orange], a cărei existență nu este contestată ca atare, a constat în încălcări multiple, flagrante, persistente și intenționate ale cadrului normativ”, în faptul că „[era] cert că [Orange] cunoștea caracterul ilicit al comportamentului său, atât pe plan normativ [...],

cât și pe planul dreptului concurenței, în cadrul căruia practicile sale au urmărit împiedicarea sau întârzierea intrării noilor operatori pe piețele relevante ale produselor”, și, respectiv, în faptul că „piețele produselor afectate de practicile abuzive ale [Orange], care [...] cuprind întregul teritoriu al unuia dintre cele mai mari state membre ale Uniunii, sunt piețe care au o importanță mare atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere social, în sensul că accesul la internet în bandă largă constituie elementul esențial pentru dezvoltarea societății informaționale”.

- 87 Tribunalul a amintit în plus, la același punct 182, conținutul considerentelor (899)-(902) ale deciziei în litigiu, astfel cum fusese deja menționat la punctele 167 și 168 din această hotărâre, în termeni cvasiidentici cu cei reținuți la aceste puncte, precum și conținutul considerentelor (904) și (905) ale deciziei în litigiu, referitoare la poziția dominantă deținută de Orange și la sfera pieței geografice relevante, aceste ultime două constatări nefăcând obiectul niciunei critici din partea Orange în cadrul prezentului recurs.
- 88 Astfel, contrar celor susținute de Orange pe baza unei interpretări eronate a punctului 182 din hotărârea atacată, nu reiese nicidecum de la acest punct că Tribunalul ar fi acordat în cuprinsul acestuia ultimei teze a considerentului (902) al deciziei în litigiu o semnificație diferită față de cea care îi fusese deja acordată la punctul 169 din această hotărâre.
- 89 Rezultă din elementele care precedă că Tribunalul a putut considera fără a se întemeia pe o denaturare a deciziei în litigiu, la punctul 171 din hotărârea atacată, că Comisia nu ținuse seama, în aprecierea gravității încălcării în vederea calculării amenzii, de efectele reale ale încălcării săvârșite de Orange pe piețele relevante și nici de efectele probabile ale acesteia. În consecință, în mod întemeiat Tribunalul, pe de o parte, la același punct, a statuat că, întrucât Comisia nu a ținut seama de efectele reale ale încălcării la aprecierea gravității acesteia, ea nu avea obligația să le demonstreze și, prin urmare, la punctul 172, a respins ca fiind nefondată argumentația Orange întemeiată pe nemotivarea deciziei în litigiu în ceea ce privește demonstrarea efectelor reale ale încălcării. De asemenea, Tribunalul a respins în mod întemeiat, pe de altă parte, la punctele 173 și 174 din hotărârea atacată, ca fiind inoperante argumentele prezentate de Orange și de PIIT prin care se urmărea demonstrarea erorilor săvârșite de Comisie în aprecierea efectelor probabile ale încălcării, din moment ce Comisia nu ținuse seama nici de acestea din urmă în evaluarea gravității sale.
- 90 Primul aspect al celui de al doilea motiv de recurs, care vizează stabilirea faptului că Tribunalul a denaturat ultima teză a considerentului (902) al deciziei în litigiu, trebuie, în consecință, să fie respins în ansamblul său ca nefondat.
- 91 În ceea ce privește cel de al doilea aspect al acestui motiv, trebuie să se constate că acesta se bazează în totalitate pe premisa potrivit căreia denaturarea invocată în cadrul primului aspect al motivului menționat este stabilită. Or, astfel cum s-a constatat la punctele 76-90 din prezenta hotărâre, situația nu este aceasta. Prin urmare, întrucât se bazează pe o premisă eronată, cel de al doilea aspect trebuie de asemenea să fie înlăturat în ansamblul său ca nefondat, la fel ca argumentația PIIT prezentată la punctul 72 din prezenta hotărâre, presupunând că aceasta este admisibilă.
- 92 Având în vedere considerațiile precedente, cel de al doilea motiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe erori de drept și de apreciere referitoare la neluarea în considerare, cu titlu de circumstanță atenuantă, a investițiilor realizate de Orange

Argumentele părților

- 93 Orange susține că, prin respingerea argumentației sale potrivit căreia Comisia ar fi trebuit să califice drept circumstanță atenuantă investițiile pe care le-a realizat în urma încheierii acordului cu UKE în vederea îmbunătățirii rețelei fixe în bandă largă în Polonia (denumite în continuare „investițiile în cauză”), Tribunalul a denaturat elemente de probă și a săvârșit mai multe erori de drept și/sau de apreciere vădite, fiecare dintre acestea trebuind să conducă la o reducere a amenzii aplicate.
- 94 În primul rând, la punctul 195 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi recunoscut că elemente care nu prezintă importanță pentru natura încălcării puteau fi calificate drept circumstanțe atenuante și, la punctul 208 din această hotărâre, ar fi recunoscut că nu era necesar, pentru a determina dacă anumite circumstanțe puteau fi calificate drept atenuante în sensul punctului 29 din Orientările din 2006, să se stabilească dacă acestea modificaseră natura încălcării. Tribunalul ar fi respins astfel motivarea prezentată de Comisie în considerentul (915) al deciziei în litigiu. Totuși, la punctele 192-209 din hotărârea menționată, s-ar fi îndepărtat de la motivarea reținută în această din urmă pentru a nu califica aceste investiții drept circumstanță atenuantă și ar fi substituit motivarea respectivă cu propriul raționament, deși precizase că se limita să controleze legalitatea deciziei în litigiu și nu înțelegea să își exercite competența de fond. Procedând în acest mod, Tribunalul ar fi încălcat regula potrivit căreia, în cadrul controlului de legalitate vizat la articolul 263 TFUE, nu poate substitui motivarea emitentului actului atacat cu propria motivare.
- 95 În al doilea rând, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept și/sau o eroare vădită de apreciere prin faptul că a decis că investițiile în cauză nu puteau fi calificate drept măsură reparatorie. Pe de o parte, contrar celor reținute la punctele 199-201 din hotărârea atacată, s-ar putea deduce din Hotărârea din 30 aprilie 2009, Nintendo și Nintendo of Europe/Comisia (T-13/03, EU:T:2009:131), precum și din decizii ale unor autorități naționale competente în materie de concurență că noțiunea de reparație poate viza efecte benefice în natură mai degrabă decât financiare, chiar dacă sunt indirecte. Articolul 18 alineatul (3) din Directiva 2014/104 ar confirma această teză și chiar ar încuraja luarea în considerare a unor asemenea măsuri la calcularea amenzilor. Pe de altă parte, ar fi fost imposibil, în speță, să se cuantifice și să se distribuie în mod precis și eficient despăgubiri directe. Prin urmare, dacă Orange nu ar fi efectuat în mod unilateral investițiile în cauză, a căror importanță și efecte benefice ar fi fost recunoscute de UKE și de operatorii alternativi, puține persoane ar fi obținut o despăgubire. În această privință, la punctele 204-206 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi considerat în mod eronat că aceste efectele benefice menționate la aceste puncte decurgeau din acordul cu UKE, iar nu din respectivele investiții.
- 96 În al treilea rând, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept și ar fi denaturat elementele din dosar considerând, la punctul 202 din hotărârea atacată, că investițiile în cauză erau motivate de voința Orange de a evita separarea funcțională avută în vedere de UKE. Niciun argument referitor la motivele care au determinat Orange să încheie acordul cu UKE nu ar figura în înscrisuri sau în decizia în litigiu și, sub sancțiunea efectuării unei substituiri nelegale de motive și a unei încălcări a echității și a dreptului la apărare, Tribunalul nu ar fi avut dreptul, în cadrul controlului legalității deciziei în litigiu, să substituie raționamentul Comisiei cu propriul raționament. În plus, aceste investiții ar fi fost efectiv voluntare, după cum Comisia însăși ar fi recunoscut la punctul 140 din decizia în litigiu și astfel cum ar rezulta din înscrisurile prezentate în fața Tribunalului.
- 97 În al patrulea rând, Tribunalul ar fi considerat în mod eronat, la punctul 203 din hotărârea atacată, că investițiile în cauză nu erau decât un „element normal în activitatea comercială”. Această afirmație ar contrazice constatarea efectuată la punctul 202 din hotărârea menționată, din moment ce aceleași investiții nu pot fi rezultatul unei amenințări a unei intervenții normative și în același timp un

element al activității comerciale normale. Punctul 204 din această hotărâre ar denatura de asemenea elementele de probă deoarece, punând accentul pe evenimente care s-au desfășurat în perioada încălcării, acesta ar sugera că, întrucât măsurile normative nu avuseseră rezultatele urmărite, niciun efect benefic nu decurgea din investițiile ulterioare. În orice caz, aceste investiții nu ar fi fost efectuate în vederea obținerii unui profit, unele dintre ele nefiind viabile din punct de vedere economic, ci în vederea reparării prejudiciului suferit de victimele comportamentului ilicit.

- 98 Pe de altă parte, circumstanțele atenuante nu ar constitui o categorie închisă. În plus, lipsa unui precedent jurisprudențial nu ar reprezenta un obstacol în calea recunoașterii existenței unei asemenea circumstanțe. În speță, anumite circumstanțe excepționale ar fi justificat recunoașterea investițiilor în cauză drept circumstanță atenuantă, în special momentul în care acestea au fost realizate și scara lor.
- 99 Cel de al treilea motiv de recurs nu ar constitui o cerere de reexaminare a motivului prezentat în primă instanță, ci ar pune în discuție analiza efectuată de Tribunal, care ar fi permis să se justifice *ex post* refuzul Comisiei, prin substituirea motivelor deciziei în litigiu cu noi motive care nu ar fi fost enunțate în această decizie și care ar fi, în plus, eronate.
- 100 Comisia susține că acest motiv este inoperant, întrucât raționamentul contestat al Tribunalului figurează în hotărârea atacată cu titlu suplimentar, în răspuns la argumentația care îi era prezentată. Toate elementele examinate de Tribunal, precum și toate motivele invocate pentru a nu califica drept circumstanță atenuantă investițiile în cauză ar fi rezultat din memoriile care i-au fost prezentate și din decizia în litigiu. În plus, prin faptul că a decis să nu modifice amenda, Tribunalul și-ar fi exercitat competența de fond, conform solicitării Orange.
- 101 În orice caz, motivul menționat ar fi inadmisibil, întrucât Orange solicită Curții să procedeze la o reexaminare a faptelor, sau nefondat, întrucât Orange nu a demonstrat că, în temeiul cadrului juridic aplicabil, Tribunalul era ținut să considere investițiile în cauză drept o măsură reparatorie.
- 102 PIIT susține, la fel ca Orange, că investițiile în cauză sunt prin natura lor corective, după cum ar reieși din elementele de fapt expuse în observațiile depuse de PIIT în fața Tribunalului. În consecință, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept prin faptul că a omis să le ia în considerare drept circumstanță atenuantă. În plus, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare în aprecierea elementelor de probă prezentate de PIIT și ar fi denaturat conținutul lor, în special prin faptul că a afirmat, la punctul 204 din hotărârea atacată, că tezele susținute de PIIT în memoriul său în intervenție erau contrazise de documentele anexate la acesta. Tribunalul ar fi considerat de asemenea în mod eronat, la punctul 206 din hotărârea atacată, că efectele benefice pentru operatorii alternativi și pentru utilizatorii finali trebuiau să fie atribuite exclusiv acordului cu UKE, iar nu investițiilor menționate.
- 103 ECTA susține, similar Comisiei, că cel de al treilea motiv de recurs trebuie să fie înlăturat. Aceasta adaugă că Tribunalul nu a procedat la o substituire a motivelor.

Aprecierea Curții

- 104 În primul rând, în măsura în care, prin intermediul celui de al treilea motiv, Orange arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a substituit motivarea prezentată de Comisie cu propria motivare în decizia în litigiu în scopul de a respinge calificarea drept circumstanță atenuantă, în sensul punctului 29 din Orientările din 2006, a investițiilor în cauză, cu încălcarea limitelor care se impun controlului său de legalitate, trebuie amintit că sistemul de control jurisdicțional al deciziilor Comisiei privind procedurile de aplicare a articolelor 101 și 102 TFUE constă într-un control al legalității actelor instituțiilor prevăzut la articolul 263 TFUE, care poate fi completat, în aplicarea articolului 261 TFUE și la cererea reclamantului, de exercitarea de către Tribunal a unei competențe

de fond în ceea ce privește sancțiunile aplicate în acest domeniu de către Comisie (Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Galp Energía España și alții/Comisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punctul 71, precum și jurisprudența citată).

- 105 Sfera controlului de legalitate prevăzut la articolul 263 TFUE se extinde la toate elementele deciziilor Comisiei privind procedurile de aplicare a articolelor 101 și 102 TFUE care fac obiectul unui control aprofundat asigurat de Tribunal, în drept și în fapt, în lumina motivelor invocate de reclamant și ținând seama de ansamblul elementelor prezentate de acesta din urmă. Totuși, în cadrul acestui control, instanțele Uniunii nu pot, în orice situație, să substituie motivarea autorului actului în cauză cu propria motivare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 aprilie 2014, Areva și alții/Comisia, C-247/11 P și C-253/11 P, EU:C:2014:257, punctul 56, precum și Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Galp Energía España și alții/Comisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punctele 72 și 73, precum și jurisprudența citată).
- 106 În schimb, atunci când își exercită competența de fond prevăzută la articolul 261 TFUE și la articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003, instanța Uniunii este autorizată, dincolo de simplul control al legalității sancțiunii, să substituie, în vederea stabilirii cuantumului acestei sancțiuni, aprecierea autorului actului în care a fost stabilit inițial acest cuantum cu propria apreciere. În consecință, instanța Uniunii poate reforma actul atacat, chiar și în lipsa anulării, pentru a anula, a reduce sau a majora amenda aplicată, această competență fiind exercitată ținând seama de toate împrejurările de fapt (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, EU:C:2002:582, punctul 692, Hotărârea din 8 februarie 2007, Groupe Danone/Comisia, C-3/06 P, EU:C:2007:88, punctul 61, precum și Hotărârea din 3 septembrie 2009, Prym și Prym Consumer/Comisia, C-534/07 P, EU:C:2009:505, punctul 86).
- 107 În speță, trebuie înlăturat de la bun început orice argument pe care Orange încearcă să îl deducă din cuprinsul punctului 195 din hotărârea atacată, având în vedere că, astfel cum reiese din însuși său modul de redactare, acest punct se limitează să expună argumentația care fusese prezentată de Orange Tribunalului, potrivit căreia Comisia săvârșise o eroare de drept prin faptul că a refuzat să considere investițiile în cauză drept o circumstanță atenuantă pentru motivul că nu modificau natura încălcării.
- 108 Trebuie însă constatat că, desigur, la punctul 208 din hotărârea menționată, Tribunalul a apreciat, astfel cum arată Orange, că nu prezintă importanță dacă pot fi calificate drept circumstanțe atenuante doar elementele care modifică natura încălcării sau și elementele care nu au această calitate, statuând în același timp, la punctul 208, precum și la punctul 209 din aceeași hotărâre, că refuzul de a recunoaște în favoarea Orange beneficiul unei circumstanțe atenuante pentru investițiile realizate în temeiul acordului cu UAE nu poate fi considerat o încălcare a punctului 29 din Orientările din 2006 și nici o încălcare a principiului proporționalității. În această privință, Tribunalul s-a întemeiat pe considerațiile pe care le-a prezentat la punctele 196-207 din hotărârea amintită.
- 109 La aceste puncte, Tribunalul a citat anumite pasaje din acordul cu UAE și a dedus din acestea că investițiile realizate de Orange nu puteau fi considerate măsuri reparatorii comparabile cu cele care fuseseră recunoscute de Comisie în cauza în care a fost pronunțată Hotărârea Tribunalului din 30 aprilie 2009, Nintendo și Nintendo of Europe/Comisia (T-13/03, EU:T:2009:131), nici cu alte investiții care fuseseră apreciate favorabil de autoritatea de concurență din Regatul Unit. Tribunalul a arătat de asemenea că angajamentele definite în acordul cu UAE fuseseră motivate de voința Orange de a evita o separare funcțională și a considerat că aceste investiții constituiau un element normal în activitatea comercială, având în vedere că erau înainte de toate în favoarea Orange însăși. În plus, Tribunalul a înlăturat argumentele prezentate de PIIT, arătând că documentele pe care aceasta i le prezentase stabileau că cele câteva efecte benefice pentru operatorii alternativi și consumatorii finali care decurgeau din acordul cu UAE și din investițiile pe care le prevedea trebuiau să fie atribuite acestui acord ca atare, iar nu investițiilor în cauză în mod special, și a arătat că Comisia ținuse efectiv

seama de ameliorarea situației de pe piața relevantă, care rezulta din modificarea comportamentului Orange care urmasse după semnarea acestui acord, din moment ce Comisia reținuse data respectivei semnări ca dată a încetării încălcării.

- 110 Trebuie însă să se constate că criticile formulate de Orange în fața Tribunalului, prezentate la punctele 192-194 din hotărârea atacată și pe care Tribunalul le-a înlăturat la punctele 196-207 menționate, nu vizau niciuna dintre dezvoltările deciziei în litigiu referitoare la refuzul Comisiei de a lua în considerare circumstanțe atenuante, ci urmăreau să obțină exercitarea de către Tribunal a competenței sale de fond și reducerea amenzii aplicate de Comisie, conform jurisprudenței amintite la punctul 106 din prezenta hotărâre, pentru a se ține seama de măsura compensatorie pe care ar constitui-o investițiile în cauză, astfel cum reiese expres din cuprinsul punctelor 63 și 64 din hotărârea atacată, precum și din cererea introductivă formulată în primă instanță.
- 111 Astfel, deși Tribunalul, după cum reiese în esență din cuprinsul punctelor 63-68 și din structura hotărârii atacate, a efectuat în mod greșit aceste aprecieri în cadrul controlului legalității deciziei în litigiu, este necesar să se constate că, prin intermediul motivelor prezentate la punctele 196-207 din hotărârea atacată, Tribunalul a răspuns efectiv argumentației care îi era prezentată de Orange, rezumată la punctele 192-194 din hotărârea atacată, în vederea obținerii reformării amenzii aplicate la articolul 2 din decizia în litigiu.
- 112 Întrucât Orange a prezentat în mod expres această argumentație pentru a obține o asemenea reformare, iar considerațiile în cauză se raportează într-adevăr numai la aprecierea amenzii aplicate de Comisie, în conformitate cu limitele care se impun Tribunalului atunci când își exercită competența de fond (a se vedea în această privință Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Galp Energía España și alții/Comisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punctele 76 și 77), Tribunalul era, în speță, îndreptățit să dezvolte motivarea prezentată la punctele 196-207 din hotărârea atacată în temeiul competenței sale de fond.
- 113 Prin urmare, conform jurisprudenței amintite la punctul 106 din prezenta hotărâre, Tribunalul era abilitat, în această privință, să substituie motivarea Comisiei cu propria motivare.
- 114 În consecință, cel de al treilea motiv de recurs, în măsura în care, prin intermediul acestuia, Orange reproșează Tribunalului că și-a depășit limitele controlului de legalitate, trebuie să fie respins, întrucât eroarea identificată la punctul 111 din prezenta hotărâre nu este de natură să antreneze anularea hotărârii atacate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 12 noiembrie 1996, Ojha/Comisia, C-294/95 P, EU:C:1996:434, punctul 52).
- 115 În al doilea rând, în măsura în care, prin argumentația prezentată la punctele 95-98 și 102 din prezenta hotărâre, Orange și PIIT contestă temeinicia aprecierilor efectuate de Tribunal la punctele 196-207 din hotărârea atacată, este necesar să se amintească faptul că nu este de competența Curții, atunci când se pronunță asupra unor chestiuni de drept în cadrul unui recurs, să substituie cu propria apreciere, pentru motive de echitate, aprecierea Tribunalului, care statuează, în exercitarea competenței sale de fond, cu privire la cuantumul amenzilor aplicate unor întreprinderi pentru încălcarea de către acestea a dreptului Uniunii și că Curtea ar trebui să constate o eroare de drept săvârșită de Tribunal, ca urmare a caracterului inadecvat al cuantumului unei amenzi, doar în măsura în care aceasta ar aprecia că nivelul sancțiunii este nu numai inadecvat, ci și excesiv, până la a fi disproporționat (Hotărârea din 22 noiembrie 2012, E.ON Energie/Comisia, C-89/11 P, EU:C:2012:738, punctele 125 și 126, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 27 aprilie 2017, FSL și alții/Comisia, C-469/15 P, EU:C:2017:308, punctele 77 și 78, precum și jurisprudența citată). În speță, trebuie să se constate însă că situația nu este aceasta. Această argumentație trebuie, așadar, înlăturată ca inadmisibilă.
- 116 Rezultă din cele de mai sus că cel de al treilea motiv trebuie să fie respins în ansamblul său.

- 117 Pe de altă parte, în măsura în care, prin intermediul capetelor de cerere prezentate, Orange și PIIT solicită Curții, în subsidiar, reducerea amenzii aplicate prin decizia în litigiu în măsura în care Curtea va considera adecvat, este suficient să se arate că aceste cereri se bazează în mod necesar pe aceleași motive ca cererile principale și trebuie, prin urmare, să fie de asemenea respinse pentru motivele expuse în prezenta hotărâre (a se vedea prin analogie Hotărârea din 1 iunie 1978, *Mulcahy/Comisia*, 110/77, EU:C:1978:118, punctul 30).
- 118 În sfârșit, în măsura în care, prin intermediul capetelor lor de cerere eminamente subsidiare, Orange și PIIT solicită Curții să trimită decizia referitoare la amendă spre reexaminare Comisiei și înțeleg astfel ca Curtea să dispună Comisiei să adopte o nouă decizie cu privire la amendă, este suficient să se amintească faptul că, în cadrul unui recurs, Curtea nu este competentă să pronunțe somații (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iulie 1999, *DSM/Comisia*, C-5/93 P, EU:C:1999:364, punctele 34-37, și Hotărârea din 22 ianuarie 2004, *Mattila/Consiliul și Comisia*, C-353/01 P, EU:C:2004:42, punctele 15 și 16), astfel încât aceste capete de concluzii trebuie să fie înlăturate ca inadmisibile.
- 119 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că recursul trebuie respins în totalitate, în parte ca inadmisibil, în parte ca inoperant și în parte ca nefondat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 120 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat sau atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 121 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 122 Întrucât Orange a căzut în pretenții și Comisia a solicitat obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, se impune ca aceasta să fie obligată să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de Comisie.
- 123 În temeiul articolului 184 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, în cazul în care un intervenient în primă instanță nu a formulat el însuși recurs, acesta nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată în procedura de recurs decât dacă a participat la faza scrisă sau orală a procedurii în fața Curții. În cazul în care un asemenea intervenient participă la procedură, Curtea poate decide ca acesta să suporte propriile cheltuieli de judecată.
- 124 Întrucât PIIT a participat la faza scrisă a procedurii în fața Curții și ECTA a participat la faza scrisă și la faza orală a acestei proceduri, este necesar să se decidă, în circumstanțele speței, că fiecare dintre aceste interveniente în primă instanță suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Orange Polska SA suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată efectuate de Comisia Europeană.

3) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji și European Competitive Telecommunications Association AISBL (ECTA) suportă fiecare propriile cheltuieli de judecată.

Semnături

i — Punctele 85 și 106 din prezentul text au făcut obiectul unei modificări de ordin lingvistic ulterior primei publicări.